

Социалистическэ АДЫГЕЙ

ВКП(б)-м и АДЫГЭ ОБКОМЭ ТРУДЯЩХЭМ ЯДЕПУТАТХЭМ
ЯХЭКУ СОВЕТРЭ ЯОРГАН№ 2
(3667) Гъубдж, январым и 4 1944 илъэсКъыздэжыгъэр
и 17-рэ жакъс
Ыгъасэр ч. 20

А 1-рэ УКРАИНСКЭ ФРОНТЫМ иджэмэ непэ,
январым и 3-м танковэ соединениехэм ыкӀи пе-
хотэм наступление пхъашэу ашыгъэм кыыхэкӀэу
НОВОГРАД - ВОЛЫНСКЭР — мэшлоку гъогу узлэ
инэу ыкӀи немцэмэ яоборонэ мэхъанэ щызиӀэ
опорнэ пунктэу щытэр штурмэкӀэ аштагъ.

СССР-м и Верховнэ Советы и Президиумы и Председателэу М. И. Калининым 1944-рэ илъэсым ехыллагъэу илъэсыкӀэ речэу кышыгъэр

Товарищ лъапӀэхэр!

Советскэ Союзым и граж-
данхэр!Рабочхэр ыкӀи работницэ-
хэр! Колхозникхэр ыкӀи кол-
хозницэхэр!Советскэ интеллигенциер!
Красная Армие ыкӀи Воен-
но-Морской Флотым ябоек-
хэр, командирхэр ыкӀи по-
литработникхэр! Партизан-
хэр ыкӀи партизанкэхэр! Не-
мецкэ-фашистскэ техакӀохэ-
мэ временнэу аубытыгъэ со-
ветскэ районхэмэ арыхэр!
ИлъэсыкӀэу кыыхэрэм
ехыллагъэу шӀо сышхуэфэ-
гушӀо.Товарищхэр, немецкэ фа-
шизм пхъашэу тышхуэбан-
ра лъэхъаным тыхэтэу тыхэ-
гъагу ящӀнэрэу илъэсыкӀэм
пэгъокӀы. Тинароды закӀэ
интереси, игухэлти заом
епхыгъ, народнэ энергиер
ыкӀи игухэлхэр а зы па-
риотическэ мурадхуом —
псынӀкӀэ шыпкӀэу Советскэ
Союзым игъунапкӀэ пьер
зэрэрафыным, немецкэ теха-
кӀохэм тызэрэтеклопӀэным
афэгъэзагъэу щыт.Зытэт шыпкӀэмкӀэ, непэ,
илъэсыкӀэр кызышхуэрэ
мафэм хэтӀрэ советскэ цы-
фи ежы-ежырэу зыупчы-
жы—илъэсу икыгъэм ыкӀи
апӀрэ чызоу немецкэ теха-
кӀохэмэ ябэныгъэным ифрон-
ты ехыллагъэу сыда тэ
щытшагъэхэр? ЗанкӀэу кы-
логъан фэе—тшагъэр бэ.
ШыпкӀэ, ар тэ тшӀонгъом
—советскэ территорием фа-
шистскэ уклӀохэр игы-
укъэзбыкӀыпӀэным елгыты-
гъэмэ нахь макӀ; ау етлани
заом илофкӀэ тигъахъагъэ-
хэр иных.Илъэсу икыгъэр, заорзэ-
рэкӀорэм лъапӀэзэхъокӀыны-
гъэхэр зыщыфэхуэгъэ илъэ-
су щыт. 1943-рэ илъэсым
нублапӀэр тэ тидзэхэмэ Ста-
линградэ дэжыи историче-
скэ текӀоньгъэшхоу шашы-
гъэмкӀэ, гъемафэр—Курскэ-
рэ Белгородрэ адэжыи ятло-
нэрэ текӀоньгъэшхоу аша-
щыгъэмкӀэ ознаменоватъ
ашыгъэх.Красная Армие наступ-
ательнэ операциехуэ шыш-
гъэмэ кыахэкӀэу немцэмэ
временнэу аубытыгъэгъэ
территорием ишӀантлор
пӀым кыӀэкӀахыжыгъэ.
Красная Армие зэкӀэ Крас-
нодарскэ ыкӀи Ставрополь-
скэ крайхэм; Калмыкием,
ыкӀи Кабардино-Балкарнем;
Воронежскэ, Курскэ, Рос-
товскэ, Смоленскэ, Стали-
нградскэ областхэмэ немца-
хэр арифыхы, шхъафит
ышыжыгъэх. Самэгуабгъо
лушӀо Украинэр ыкӀи шыф-
пчӀэгъабэ зэрысыхуэ, про-мышленнэ мэхъанэ зилэ ноб-
ластхуэ: Сталинскэр, Воро-
шиловградскэр, Харьковскэр,
Полтавскэр, Сумскэр, Чер-
ниговскэр немцэмэ ягъапчы-
ллыныгъэ кыӀэкӀихыжы-
гъэх. Днепропетровскэ ыкӀи
Запорожскэ областхэмэ яна-
хыбэр, ахэмэ Днепропет-
ровскэрэ Запорожьерэ ады-
хэтхуэ шхъафит ышыжыгъэ-
гъэх. Джащымэ афэдэ къаб-
зуу Киевскэ, Кировоградскэ,
Житомирскэ ыкӀи Николаев-
скэ областхэмэ ашыщхэри
шхъафит ышыжыгъэх.БелоруссиемкӀэ Гомель-
скэ, Могилевскэ, Витебскэ
ыкӀи Полесскэ областхэмэ
ашыщхуэ район 30-м кы-
хуэ ыкӀи областной центрэу
кыалэу Гомель немецкэ те-
хакӀохэр ариукъэзбыкӀыжы-
гъэх.Ащ кыгъыгъагъорэр,
1943-рэ илъэсым кыкӀлоцӀы
германскэ армием советскэ
фронтым поражениешхо зэ-
рӀищыгъэр ары.Ти Красная Армие илъэ-
су икыгъэм анахь гъэхъа-
гъэ инэу ышыгъэхэмэ ашы-
щэу зэу шӀах зыхымылгъэ.
Днепрэ зэрэзепырыкӀыгъэ-
хэр, кыалэу Киев шхъафит
зрӀишхыжыгъэр, Украинэм
яжыабгъу лъэныкӀо лушӀо
зэуапӀэ зэрэщигъапсыгъэр
ыкӀи ащ зызэраригъэушӀоб-
гъугъэр ары. Днепрэ оборо-
намкӀэ анахь мэхъаншхо
зилэ рубежэу зэрэщытым фэ-
шы, немцэхэр ащ анахъэу
пэбанэх, ау Красная Армие
ахэр а позициехэм алуефы-
хыгъ, кызыэкӀако имылэу
советскэ границэм итыгъэ
кыохъапӀэ лъэныкӀокӀэ, не-
мецкэ оборонэм чыжызу кӀо-
цӀырыхъэзэ, ахэр ефых.Красная Армие фашист-
скэ техакӀохэмэ утынэу ари-
хырем немецкэ командова-
нием имызакъоу, ау зэкӀэ
гитлеровцэмэ яруководящэ
шайкэ ашхъэхэр тӀэкӀу-тӀэ-
кӀоу кыегъэушых. Урали,
Бакинскэ нефтӀери ашыгъу-
пшагъэх, Москва кыахуэ-
рӀыным зэрэкӀэхъопсыщы-
гъэхэр чӀанэгъ ыкӀи анахъэу
гъэшӀгъонэу щытыр, «эла-
стичнэу зэкӀэкӀонхэр»
«фронтым илиние гъэкӀэко-
гъанэр» ежыэмэ яаныхъ стра-
тегие дэгъукӀэ немцэхэмэ
алыгътэу зэрэхуэгъэр ары.
Ащ фэдэу немцэхэмэ язэо
планхэр зэрэзэхэкъутатъэ-
хэмкӀэ кырауалӀэхэрэр
щхъаных; ау зэрэхуэрэмкӀэ,
германскэ командованием аш-
нахь кыӀокӀэшлӀу иӀэу кы-
кӀэкӀынап, адэ щымыдэмкӀэ,
суд щыӀп зыфафорэм фэд.
Немецкэ «эластичнэ отступ-
ление» зыфафорэр арымэ, со-ветскэ чыгоу зы метри нем-
цэхэмэ добровольнэу кызы-
рамыгъанэрэр Красная Ар-
мием дэгъоу ешӀэ, ар зэо
пхъашэхэмкӀэ советскэ тер-
риторием ифыгъан фаеу ма-
хуэ, мафэ кыэсми тиармие
ышӀэрэри аrary.Красная Армие ианыхъ
Ӏэпылгъу шыпкӀэу щытэр,
щытхуэ зилэ типартизан-
хэмрэ типартизанкэхэмрэ
арых. Ахэмэ шхъас фамы-
шыхуэ пьер агъэкӀодызэ,
лофышхо зышхуахы.Красная Армие фронтым
гъахъагъэу шышхыгъэхэм-
кӀэ советскэ цыфхэм фаб-
рикхэм ыкӀи заводхэм, шахт-
хэм ыкӀи рудникхэм, тран-
спортным ыкӀи макъу-мэщ
хозяйствэм зэмыблэжхуэ
лоф зэрэщашӀэрэм ишӀогъэ-
шхо кызырэкӀуагъэр, зэфэ-
ныгъэм кыӀогъэн фаеу те-
шы. Рабочхэм, колхозник-
хэм, советскэ интеллиген-
цием, зэкӀэ Советскэ Сою-
зым инародахэм армиер зы-
фэшт пстэури Ӏэклагъахъэ-
зэ, мы илъэсым гъахъагъэ-
схохэр шашыгъэу Ӏоф ашӀэ.
ӀофшӀэнымкӀэ советскэ
цыфма энергиеу, энтузiaz-
мэу ахалымыкӀэ ыкӀи патри-
отическэ гуетыныгъэшхоу
зэрэхъэрэмкӀэ анахь наград
инэу щытэр, советскэ акти-
вым илофшӀэнкӀэ Верховнэ
Главкомандующэу Совет-
скэ Союзым и Маршалэу
товарищ Сталиным уасэу
кыфишхыгъэр ары.Мы илъэсым ти Красная
Армие утынэу ыхырем да-
кӀоу тисоюзникхэмэ джаш
фэдэ къабзуу зэпымыоу не-
мецкэ-фашистскэ адзэхэмэ ба-
нэ арашхыллагъ. Англо-амер-
ианскэ адзэхэмэ немцэхэр
Севернэ Африкэм, Сицилием,
Сардинием, Корсикэ арафы-
гъэх. Джы заохэр южна
Италием ахыгъэх, ащ союз-
никхэмэ ядзэхэр занкӀэу ыпӀ-
кӀэ щылытыкӀуатэхъэ, Ита-
лием истолнэу Римы щек-
кӀух. Англо-американскэ
авиацием Германием ивоен-
нэ-промышленнэ объектхэр
зэхигъэтакъохъэ, ишхуагъэ
кыӀоу Ӏоф ышӀагъ.Германием анахь союзник
лъэшэу Европэм щырилагъэм
—Италием зытыгъ, итальян-
скэ народэр немцэмэ ябэны-
гъэным нахыбэу хэщагъэу
махуэ зыпӀт.Немецкэ фашизмэм ипро-
тив советскэ бӀаньыгъэм
союзникхэмэ политическӀэ
нахь гъусаныгъэ пытэ зады-
рӀауу ышыгъ.Московскэ конференциеу
мы илъэсым октябрэм ыкӀэм
щызэхъахъагъэу Америкэм
и Соединеннэ Штатхэм, Ан-глием ыкӀи Советскэ Сою-
зым ӀэкӀыб кыарал ӀофхэмкӀэ
яминистрэхэр зыхытыгъэхэм
тапӀкӀэ союзникхэмэ Ӏофэу
задырӀэр нахь пытэу
ышыгъ ыкӀи союзнэ хэгъэ-
гухэмэ яруководительхэр зэ-
рзэпӀэгъокӀыштхэм гъогу
фишхыгъ.Ноябрэм и 28-м кыше-
гъахъагъэу декабрэм и 1-м
нэсэу союзнэ кыаралыгъуи-
щымэ яруководительхэм —
СССР-м и Народнэ Комис-
сармэ я Советы и Предсе-
дателэу товарищ Сталиным,
Америкэм и Соединеннэ
Штатхэмэ я Президентэу г-н
Рузвельт, Великобританием
и Премьер-Министрэу г-н
Черчилль Тегераны конфе-
ренцие шхырагъ. Совеца-
ниер дунаем тет анахь кы-
аралыгъо инициэмэ я Теге-
ранскэ конференциеу исто-
рием хэхагъ.ШыпкӀэ, Тегеранскэ кон-
ференциер тэ тилъахъапӀкӀэ
событиешхоу щыт—немецкэ
агрессормэ ябэныгъэнымкӀэ
историческэ вехуэ щыт.
Шхъафитныгъэр шӀу зы-
лъэгъурэ народхэр зэгуагъа-
кӀыпхэм немцэхэр яшхып-
кӀэу зэрэпылтыгъэхэм зи
кыкӀыгъэп. Кыаралыгъо
инициэмэ яруководительхэм
заом ыкӀи мамырыгъэм
ялоф икыушыпкӀэу зада-
штагъэ, хэгъэгухуэ аубыты-
гъэхэмэ янарод жӀугъэхуэ
немецкэ щырыкӀуу лъэгум
кӀынышхо чӀэзылгъагъэ-
хэр зыфэе шыпкӀэм кы-
кӀугъэх.Немецкэ агрессорием ебаны-
гъэным илофкӀэ вклад инэу
щытэр, джырэ благъэ Со-
ветскэ Союзымрэ Чехосло-
вацкэ Республикэмрэ зэкъо-
тыныгъэмкӀэ, задыӀыпӀэн-
хэмкӀэ ыкӀи зэо ужыпкӀэм
зэготынхэмкӀэ договорэу зэ-
дашхыгъэр ары.Джы зэрэшхуэлыгъоу то-
варищхэр, 1943-рэ илъэсым
тигъахъагъэхэр иных. Ау
пӀым тытекӀопӀэным фӀащы
фронтымкӀэ, джаш фэдэ
къабзуу ыкӀи тылымкӀэ зэ-
кӀэ тэ тымышӀэмэ мыхъуш-
тэр, тивожды ипризывыгы-
рыкӀозэ, а морадым тызэрэ-
лылӀэсыным закӀэ кӀуачӀэу,
кыарыоу ыкӀи гуетыныгъэу
тиӀэр етхыӀлӀнар ары.Товарищхэр! Советскэ
Союзым и гражданхэр ыкӀи
игражданкэхэр! Боецхэр, ко-
мандирхэр ыкӀи политработ-
никхэр! Советскэ Прави-
тельствамрэ ыкӀи типарти-
е и Центральнэ Комитетрэ
пшӀэрылты кысфашыгъэу
илъэсыкӀэм сышхуэфэгушӀо!Товарищхэр! Непэ а 1-рэ
Украинскэ фронтым иджэхэ-
мэ кыалэу Житомир аштагъ.
Ти Красная Армиеу, Совет-
скэ Союзым и Маршалэу
товарищ Сталиным ипӀэ-
гъыгъэкӀэ 1944-рэ илъэсым
фашистскэ техакӀохэмэ ау-
жыпкӀэрэ утынхэр азыдыш-
тэу ыкӀи ахэр Советскэ Сою-
зым итерриторие изыукъэз-
быкӀышхуэр орӀэсау!ИлъэсыкӀэмкӀэ сышхуэфэ-
гушӀо, товарищхэр!

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОМ КЫТӀРЭР Январым и 3-м иоперативнэ сводкэ щыщ

Январым и 3-м кыкӀлоцӀы НЕВЕЛЬ исеверкӀэ щыӀэ
районым тидзэхэр заохъэ ыпӀкӀэ (щылытыкӀотагъэх ыкӀи
населеннэ пункт 70-рэ аштагъ, ахэмэ населеннэ пунктхуэ
АКУЛИНО, КОРЗИНО, СИДОРОВО, ГРУШКОВА,
ЛЕОНЦЕВО, ЛОГАЧЕВО, МАЧЕНОВКА, МАКУЛИ-
НО, ПЕЧУНИНО, КОЖЕМЯЧКИНО, ПУНИЩЕ, МА-
МОНЬКИНО, ПЕРЕДЕЛЬНИКИ, БОГДАНОВО, КРАС-
НОБАИХА, СМОЛЬНО, АПОНАСЕНКИ ыкӀи мэшлоку
гъогу станциехуэ ГОРУШО, КАРАТАИ ашыщых.А 1-рэ УКРАИНСКЭ фронтым иджэхэмэ гъахъагъэ
хэр ашыгъэу наступлением зырагъэушӀобгъушхыгъэ ыкӀи
штурмэу ашыгъэм кыыхэкӀыкӀэ кыалэу ыкӀи мэшлоку
гъогу узлэу НОВОГРАД-ВОЛЫНСКИЙ аштагъ, ащ фэдэ
къабзууи фэшхъафрэ населеннэ пунктхуэ 170-м ехуэ зао
кӀэ аштагъэх, ахэмэ Житомирскэ областым ирайоннэ цен-
трахуэ ОЛЕВСК, ЭМИЛЬЧИНО, БАРАНОВКА, ДЗЕР-
ЖИНСК, Киевскэ областым ирайоннэ центрэу ТЕТЬЕВ,
населеннэ пункт инхуэ КИШИН, ПОДДУБЫ, СЕРЕДЫ,
КАТЕРИНОВКА, ГУЛЬСК, КАУНЫ, КИЯНКА, РОГА-
ЧЕВ, КЛЕМЕНТАЛЬ, ЛЮДВИНОВКА, ВЫСОКАЯ
ПЕЧЬ, КРУТАЯ, РУДНЯ, ГОРОДИЩЕ, МИХАЙЛИН,
СОПИН, СПИЧИНЦЫ, ДОЛЖОК, НАКАЗНОЕ, ТЕ-
ЛЕЖНИЦЫ, КАШПЕРОВКА, СКИБИНЦЫ, ПЯТИГО-
РЫ, СУХОЙ ЯР, ТОРЧИЦА, ВОЙНАРОВКА, КРИВЕЦ,
ЯНЫШЕВКА, ОСТРАЯ МОГИЛА, ПАРХОМОВКА,
ЕЗЕРНО, КОРЖИВКА, СОКОТЯГИ, ОЛЬШАНКА,
СОКОЛОВКА, ЮЗЕФОВКА ыкӀи мэшлоку гъогу стан-
циехуэ ГАРТЫ, ЭМИЛЬЧИНО, РОСКОПАНО, КАШ-
ПЕРОВКА, ДРУЦКАЯ ашыщых.

1944-рә ильэсәр адыгә хәкум гъэхъэгъэшхохәр зыщышынцт ильэс

1943-рә военнә ильэсәу, советскә народым теклоньгъэшхохәр зыщышынцт ильэсәр икышә, нахьыри гъэхъэгъэшхохәр зыщышынцт 1944-рә ильэсыккәм тытхьагъ, Тиродина итрудхьхәр зәккә шлошхьуныгъэшхо ялэу апккә маплъах. Ильэсыккәу тытхьагъагъ—тапккә нахьыри гъэхъэгъэшхохәр зыщышынцт ильэсәу ыккә Иофшәнымккә шытхьушхо зилә ильэсәу хьушцт.

Тихаку немецкә-фашистскә техаклохәр зыщырафыжыгъам кышцегъэжыагъау тыхәку ис трудящхәмә народнә хозяйствәр зәрәзәтырагъауцожышцым, шылаккә иккәрыккәу зәрагъауцожышцым Иоф дашәу рагъэжыагъ, Лыгъашхо зыхәл. Красная Армиеу шытхьафит зышынжыгъэхәм иккәуларә йопылгъу зәрәфәхьунхәм кыуачләу яләр рахьыллагъ.

Фашистскә техаклохәмә колхозхәр зәхакъутәгъагъах, ахьуныккәгъагъах, МТС-хәр ыккә совхозхәр зәхакъутәгъагъах. Ащ кышхәккәу Иофшәнымккә кынышхохәр апә кыфәшцтгъа. Ау партия ыккә советскә организацехәм большевикыгъа ахәләу пәцәныгъа дэгъу зәрахъзә ыккә колхозникхәмә МТС-хәм, совхозхәм ярабочхәмә патриотическә подьемышхо ахәләу гъәтхә ләжыгъа шәным зыфагъахьазырын ыккә ар дэгъау зәшлуахын алыккәгъа. Гъәтхә ләжыгъа шәным иплан проценти 113-у хәкум шагъәцәккәгъа.

Ләжыгъа шәным кынау хәл пәтәуми апәе кыамыгъанәу ар шытхьу хәләу зәшлуахыгъа. Колхозхәм ыккә колхозникхәм ячәмхәу мини 6-м къехьу губгъо Иофшәнхәмккә агъәфәдагъах. Ежә Иоф шышән зылыккәшцт цыфхәри зәккә Иофшә залыдаккәшцтыгъах. Колхозникхәм ыккә колхозникхәм гуетыныгъа-шхо зәрахәлхәр кызыгъанәфәрә, ахәмә гектар 4600-рә кыазгырккә зәрәтлыгъар ыккә гектар мин 41-рә йәккә зәрапхыгъар ары.

МТС-мә йафәшләхәми условие кынау зыхәтхәмә апәе кыамыгъанәу йафәшләнхәр дэгъау зәшлуахыгъах. МТС нахьыбәмә гъәтхә ләжыгъа хәлхьанымккә ыккә фәшхьафрә Иофшәнхәмккә пшәрылгъау ялагъахәр ипләләм ехьулләу зәшлуахыгъах. Тәхьутәмыккә МТС-м силә 15 зилә итракторы пәпч гектар 366-рә алажыгъа, ащ итракторнә бригадә пәрытәу тов. Вдовенкор зибригадырым гектар 500-м ехьу трактор пәпчы ылажыгъа. Ащ фәдә гъәхьагъахәр зышынжыгъау тиләр пчәгъаб.

Ильэс иккәгъам иклиматическә условияхәр зәрәдәнгъам пәе кыамыгъанәу, тыхәку иколхоз пәрытхәмә яләжыгъахәр дэгъау алажыгъа ыккә военнә ләжыгъа

Л. КРИВЕНКО.

ВКП(б)-м и Адыгә обкомы исекретарь.

гъә бәгъауагъа къахьыжын алыккәгъа. Гушафәм пәе, Кошхьаблә районым шыц колхозәу «Ленинский трудым» (ипредседателәр тов. Ивченко) гектар пәпчы натрыфәу пуди 180-рә кырихьыжыгъа. Красногвардейскә районым шыц колхозәу Парижскә коммунам ыцккә шытым гурытымккә гектар пәпчы натрыфәу туди 150-рә, тыгъагъазәу туд 80 кырихьыжыгъа.

Пыижә мәхъаджәр псынккә шыпккәу зәхәкъутагъа зәрәхьуным тегъәпсахьыгъау колхозхәмә ләжыгъау кыахьыжыгъам шышәу Красная Армиеу ифондыратын фәемккә гъәхъэгъэшхохәр ашыгъах. Колхозхәм центнер мин пчәгъа атыгъа. Кошхьаблә районым шыц колхозәу «Свободный трудым», Красногвардейскә районым шыц колхозәу «Искра революции», Мыеккә районым шыц колхозәу Блиновскә кавдивизием ыцккә шытым ыккә ахәмә анәмыккә колхоз пчәгъабәми сьд фәдәрә госпоставкәхәмккә планәу яләхәр кырагъахьоу агъәцәккәгъах.

Гитлеровцәхәмә анахьәу лыешхо зырахыгъамә обществәнә былым хьуныр зыккә ащыш. Былым илашәу хәкум итыгъам ипроцент 76-рә, шәу итыгъам ипроцент 52-рә, мәләу итыгъам ипроцент 87-рә, кьоу итыгъам ипроцент 89-рә, чәты, кыаз зыфәпшцтәу итыгъам ипроцент 97-рә, бжәлашынәу итыгъам ызыныккә нахьыбәри агъәккәдыгъах, аулыккәгъах ыккә Германиям арагъащәгъах.

Былым хьуным йафәшләнхәмә социалистическә соревнованием зырагъаушәобгъу-зә былымәхьо фермәхәр зәхәцәжыгъах. Хәкум иколхозхәмә иккәрыккәу былымәхьо фермәу 987 агъәпсыжыгъа.

Немцәмә типромышленность мәхьанә имыәжәу ашыын агу хәләу, тыхәку ипромышленнә предприятие пчәгъабә агъәстыгъагъах ыккә зәхакъутәгъагъах. Гушафәм пәе, хәкум ипромышленнә предприятие анахь инмә ыккә анахь дахәмә зыккә ащышәу «Лесомебель» комбинатәр, Адыгейскә консервкомбинатәр ыккә ащанәмыккәхәри зәхакъутәгъагъах.

Рабочәм ыккә работницәхәм кыуачләу яләр рахьыләшә, зәккә плом хьунау хәкум ит предприятиехәм продукция кыатын алыккәу пәлгә ккәккә агъәпсыжыгъах. Заводау Фрунзем ыцккә шытар пәлгә ккәккә шыпккәккә агъәуцужыгъах ыккә зәриләжләу продукция фронтырә тылымрә ареты. Государственнә планәу иләр фәдизырә ныккәорәккә ыгъәцәккәгъа. Мыеккәпә

Леспроххозым пхә гъәхьазырынмккә планәу иләр фәдиз 2-у ыгъәцәккәгъа. Джащ фәдәу промышленнә предприятиехәмә гъәхъэгъэшхохәр ашыгъах.

А предприятиехәмә Иоф ащышләрә работхәмрә работницәхәмрә Иофшәнымккә шысәшлүхәр кыагъәлгъагъа, пшәрылгъау яләхәр дэгъау агъәцәккәгъа. Заводау Фрунзем ыцккә шытым истахановцәу тов. Гапоновым мафә кыәсми норми 4-м къехьу кыеты, леспроххозым илесорубәу Крикуновым инормә процент 237-у, лесорубәу Гавриловым процент 210-у агъәцәккә. Промышленнә предприятиехәм стахановцәу яләхәм япчәгъа мафә кыәсми дахьозәпыт.

Джащ фәдәу народнә образованиемккә, здравоохранениемккә ыккә культурәмккә йафәшхохәр тшәгъах. Тыхәку школ 223-рә шагъәпсыжыгъау Иоф ашлә, ахәмә ибгъырә 30540 ащәджә. Детдомәу 7 иккәрыккәу зәхәцәжыгъа, ахәмә фронтвикмә йафәләхәу ыккә ккәләцккә ебәхәу 572 ащәпә. Библиотекхәм, кинотеатрхәм, драмтеатрәм, изы-читальнәхәм йафәшләнхәми зәрагъаушәобгъуа.

Народнә хозяйствәр зәрагъауцужыгъам даккәу, тыхәгъау сьд фәдәрә политическә мероприятиехәу шы-зәрахьхәрәмә колхозникхәр, работхәр ыккә интеллигенциер дэгъау ахәлажыах. Колхозникхәмә мы гъәтхә ләжыгъау пуд минишә пчәгъа Красная Армиеу ифондыратыгъа. Зыфәдә кыәмыхьу гъа патриотическә подьемышхо ахәләу, тыхәку итрудхьхәр военнә займәм сомә миллион 22-рә мин 300-ккә ккәтхәгъах. Ящәнәрә денежнә-вещевой лотерейм хәкум итрудящхәр сомә миллион 6-рә мин 196-ккә ккәтхәгъах. Ащ шышәу сомә миллион 6-рә мин 513-рә йәрылхьәу атыгъа. Танковә колонәхәм ыккә боевой самолетхәм агъәпсынккә сомә миллион 4-рә мин 266-рәккә хәләжыагъах. «Адыгейский оосавиахимовец» зыфәлора самолетым агъәпсынккә сомә мин 800 фәдиз атыгъах.

Народнә хозяйствәм итәу-цужынккә партиемрә правительствәмрә инәу йопылгъу кыитфәхьу ыккә аналә кыытырагъагы. Краснодарскә крайм ихозяйствә зыпккә итәуцожыгъанымккә апәрә чәзыоу шләгъән фәе Иофхәм яхьыллагъау советскә правительствәм гьореккә унашәу ышыгъагъа. А унашәом тетккә тыхәку мылккәушхо кыифәтлүшцыгъагъа.

Районхәу немецкә техаклохәмә кыәләккәхыжыгъахәм ихозяйствәхәр зыпккә итәу-цожыгъанымккә зымыхьа-

гъәмә мытхьушцт Иофхьабзәхәм яхьыллагъау август ма-зәм ВКП(б)-м и ЦК-рә СССР-м и Совнаркомрә постановление кыыдагъагъа.

А мероприятие пәтәуми 1944-рә ильэсыккәу тызгәхьагъам гъәхъэгъэшхохәр шытшынмккә амалышлүхәр кыатых. Джә тә пшәрылгъау тиләхәр—колхозхәр, МТС-хәр, совхозхәр ыккә промышленнә предприятиехәр дэгъау шыпккәу зыпккә итәуцожыгъанхәр, ахәмә продукцияеу кыатырә бәккә нахьыбә тшынәр ыккә Красная Армиеу ишыккәгъа пәтәури едгъәгъотынхәр ары.

Гъәтхә ләжыгъа хәлхьанәу кыәблагъарәм сьд фәдәрә йафәмккә зыфәдгъахьазырын фәе. Тракторхәр, мәккәу-мәш инвентархәр гъәцәккәжыгъәнхәр, чылапхәу ты-рыфәшцтхәр зәккә иккәу дгъа хьазырынә, былым кыуачләхәр иккәу зәрәдгъәпсахьынхәр колхозникхәм, колхозницәхәм, трактористхәм зәккә мәккәу-мәшым, йафәшләнхәм партиина ыккә советскә организацехәм япәрә лшәрыл.

Былым хьуным йафә дэгъау шыпккәу гъәпсыгъә-нәр, ащ Иоф дәзышләрә цыфхәмккә шытхьушхоу шыт. Былым хьунымккә гъәхъэгъэшхохәр 1944-рә ильэсым шашынәр, Красная Армиеу

продукциеу ишыккәгъар иккәуларә рагъәгъотынәр япәрә пшәрыл.

Промышленностым йафәккә 1944-рә ильэсыр типред-приятнәхәр иккәу шыпккәу зыщызәдгъәпсахьыжыгъа ильэсәу хьун фәе. Промышленностым йафәшләнхәм Красная Армиеу тылымрә яшыккәгъа продукцияхәр зәрагъәгъотынәм инәу фәбәннәхә фәе.

Партиина, советскә ыккә комсомольскә организацехәм пшәрылгъау яләхәр—немецкә-фашистскә техаклохәмә зәхакъутәгъагъа промышленнә предприятиехәр, зданиехәр, унау зычләсхәр пәлгә ккәккә агъәпсыжыным, йафә зәхәшәнхәр, фәшхьафрә культурә организацехәу тиләхәм иккәуларә Иоф ашләу агъәпсынар, партиина-политическә йафәшләнхә нахьыри зырагъаушәобгъунар ары.

«Немецкә оккупацием кыылаккәхыжыгъа районхәм немцәмә мыхьо-мышләгъау рашләхыгъахәр иккәушыпккәу дгъәккәдыжыпәнхә фәе. Ар пшәрылгы ин, зәпәтәуми народым ишцәрылгъау шыт. А пшәрылгы кынар тә зәшлөтхын тлә-ккәшцт ыккә пәлгә ккәккә зәшлөтхын фәе».

(Сталин).

1944-рә ильэсәр Адыгә хәкум инароднә хозяйствә иккә-рыккәу зыщәгъәпсыжышцт ильэсәу, нахь теклоньгъэшхохәр зышашынцт ильэсәу хьушцт.

Адыгә хәкум и МТС-хәмә тракторхәмә агъәцәккәжыгъах 1944-рә ильэсым январым и 1-м ехьулләу зынагъәсыгъәмккә облЗО-м

и СВОДК

(процент пчәгъа)

МТС-хәр	Пәтәумккә агъәцәккәжыгъагъа	Ащ шышәу	
		Капитальнәр	Текушәр
Тәхьутәмыккәс	100	100	100
Понәжыккәс	100	110	92
Теуцож	50	62	40
Красногвардейскә	68	50	76
Саратовскә	43	26	55
Уләнә-Шәуджә	46	30	55
Хьакурнәхьаблә	19	10	23
Адыгейскә	42	20	52
Натрыбә	21	—	31
Дондуковскә	31	16	50
Гиагинскә	53	75	46
Келермескә	35	10	100
Мыеккәпә	109	126	94

Ответственнә редакторәр Н. ШОВГЕНОВА.

Госстрахым и Адыгә хәку управление страховательхәм (колхоз управленийхәм, организацехәм, граждәнхәм ихозяйствәхәм) застраховатә ашыгъа мылккәу зыккәдыккә е фыккәныгъа горә кы-зәхьуләккә. Краснодарскә крайисполкомым мы ильэсым июным и 14-м унашәу ышыгъам тетәу заявкәхәр зәрәпшцт шыккәу ыккә зыщышынцт пәлгәхәр разьяснәгъа афәшл.

Застраховатә арагъәшлгъа мылккәу зәрәккәдыгъәмккә е фыккәныгъа зәрәхьуахыгъәмккә страховательхәмә: колхозхәм ыккә организацехәм сельсоветымрә страховой инспекторымрә маккә арагъәу, колхозникхәм, работхәм, служащхәм ыккә единоличникхәм сельсоветым маккә рагъәу.

А заявлениехәр мы кыккәлхьыккәрә пәлгәхәм анахь мыгъ-жәу атын фәе:

а) машом, псы кыуным ыккә нәмыккәм кыахәккәу бгъагъахәр ыккә фәшхьаф мылккәу зыккәдыккә, джәш фәдәу былым зыләккә а фыккәныгъа зыккәу гъә зы суткә кыахь мыгъжәу ары;

б) сельскохозяйствәнә культурәхәр зыккәдыккә е фыккәныгъа горә кыыккәу, ар зәрәккәдыгъа зәгъәунафыгъа мафәм кышцегъәжыагъау суткә 5 нахь мыгъжәу ары.

Кыәләмккә с страховательхәмә заявлениехәр а пәлгә дәдәхәм яхьулләу госстрахым шараты.

Страховательхәм заявлениехәр а пәлгәхәм яхьулләу замыгъ-рәм (амал яләу шытә) госстрахым страховәй возмещениер кы-римытжынау огкәз ышынккә мәхьу.

АДЫГОБЛГОССТРАХ.